

Janusz Kaliński, *Gospodarka w PRL*

Książka rzetelnie prezentuje obraz polskiej gospodarki w latach 1944–1989. Konsekwentnie zrealizowany układ problemowy przybliży czytelnikowi następujące kwestie: system gospodarki centralnie planowanej i zarządzanej, politykę ekonomiczną podporządkowaną nierealnej doktrynie, tzw. socjalistycznej industrializacji, problemy rolnictwa, zdominowane przez Związek Radziecki stosunki gospodarcze z zagranicą, zastąpienie handlu rozdzielnictwem, ułomność pieniądza oraz warunki bytowe ludności, będące źródłem kryzysów społeczno-ekonomicznych. W zakończeniu książki przedstawiono wady strukturalne i negatywne konsekwencje społeczne „gospodarki centralnie kierowanej... na manowce”, z uwzględnieniem porównań międzynarodowych.

Prof. dr hab. Janusz Kaliński (1942 r.) profesor zwyczajny w Katedrze Historii Gospodarczej i Społecznej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, profesor nadzwyczajny na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. Specjalizuje się w najnowszej historii gospodarczej. Z okresu Polski Ludowej opublikował m.in.: *Historia gospodarcza XIX i XX wieku* (2008), *Historia gospodarcza Polski Ludowej* (2005), *Gospodarka Polski w latach 1944–1989. Przemiany strukturalne* (1995), *Polityka gospodarcza Polski w latach 1948–1956* (1987), *Plan Odbudowy Gospodarczej 1947–1949* (1977), *Bitwa o handel 1947–1948* (1970).

W serii „39/89” ukazują się popularnonaukowe opracowania historyczne dotyczące wydarzeń i tematów istotnych dla tego – najdramatyczniejszego w dziejach Polski – półwiecza. Seria została przygotowana z myślą o licealistach, studentach i wszystkich miłośnikach historii najnowszej.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

Rozdział I. System gospodarki centralnie planowanej i zarządzanej

- I.1. Wstępne przemiany ustrojowe
- I.2. System trójsektorowy i planowanie gospodarcze
- I.3. Przyspieszenie zmian systemowych od 1947 roku
- I.4. Reformy systemowe w okresie Października '56
- I.5. Próby reform w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych
- I.6. Ostatnie próby reform – lata osiemdziesiąte

Rozdział II. Polityka ekonomiczna w służbie doktryny

- II.1. Powojenna odbudowa i integracja gospodarki w nowych granicach
- II.2. Forsowanie industrializacji i kolektywizacji rolnictwa (1950–1955)
- II.3. Próba zmiany priorytetów polityki gospodarczej od 1956 roku
- II.4. Ponowne przyspieszenie industrializacji i przemian systemowych (1959–1970)
- II.5. Wzrost oparty na kredytach zagranicznych (1971–1979)
- II.6. Nieudane próby przezwyciężenia kryzysu (1980–1989)

Rozdział III. „Socjalistyczne uprzemysłowienie”

- III.1. Plan sześcioletni (1950–1955)

- III.2. Zwolnienie i ponowne przyspieszenie procesu uprzemysłowienia (1956–1970)**
- III.3. Uprzemysłowienie w dekadzie Gierka**
- III.4. Załamanie programu uprzemysłowienia po 1979 roku 60**

Rozdział IV. Problemy z rolnictwem

- IV.1. Odbudowa gospodarcza i forsowne uspołecznienie (1944–1955)**
- IV.2. Przejściowa liberalizacja i powrót tendencji do uspołecznienia (1956–1970)**
- IV.3. Dekada Gierka**
- IV.4. Strukturalny kryzys gospodarki centralnie kierowanej (1981–1989)**

Rozdział V. Zdominowane przez Związek Radziecki stosunki gospodarcze z zagranicą

- V.1. Okres powojennej odbudowy**
- V.2. Lata planu sześcioletniego**
- V.3. Przemiany w drugiej połowie lat pięćdziesiątych**
- V.4. Wymuszone przyspieszenie w latach sześćdziesiątych**
- V.5. W warunkach zewnętrznego kredytowania (1971–1980)**
- V.6. Pod brzemieniem zadłużenia zagranicznego (1981–1989)**

Rozdział VI. Rozdzielnictwo zamiast handlu

- VI.1. Konsekwencje „bitwy o handel” i planu sześcioletniego (1947–1955)**
- VI.2. Okres „małej stabilizacji” (1957–1970)**
- VI.3. Od względnej obfitości do pustych pól (1971–1989)**

Rozdział VII. Finanse i ułomny pieniądz

- VII.1. Kształtowanie systemu (1944–1955)**
- VII.2. Powierzchowne zmiany w latach 1956–1970**
- VII.3. W warunkach rosnącej nierównowagi zewnętrznej i wewnętrznej (1971–1980)**
- VII.4. Na drodze do krachu finansowego i hiperinflacji (1981–1989)**

Rozdział VIII. Warunki bytowe ludności przyczyną kryzysów społeczno-politycznych

- VIII.1. Na drodze do poznańskiego Czerwca '56**
- VIII.2. W stronę Grudnia '70**
- VIII.3. Przesłanki Czerwca '76 i Sierpnia '80**
- VIII.4. Ostatnia dekada PRL**

Rozdział IX. Gospodarka PRL na tle międzynarodowym

- IX.1. Kryzysogenne cechy wzrostu gospodarczego**
- IX.2. Wady strukturalne**
- IX.3. Negatywne konsekwencje społeczne**

Wykaz skrótów

Wybrana literatura

Indeks osób